

БІБЛІОГРАФІЯ

(рецензії й справоздання).

Wilhelm Tomaschek — Die alten Thraker, eine ethnologische Untersuchung (Sitzungsberichte der philosophisch-historischen Classe der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien, т. CXXVIII ст. 130, т. CXXX ст. 70, т. CXXXI ст. 103).

Справа Траків давніх нам не чужа. Поважні, аргументи промавляють за тим, що тракійська людність залюднювала зугірє карпатське в часи перед міграцією Германців і кольонізацією славянською. Нова праця проф. Томашека дає загальний огляд тракійської людности, збирає в групи їх галузи і коротко оглядає по сим групам територію і історичну долю кожної галузи, на останку дає коротку характеристику Тракійців. Се перша половина праці, друга присвячена фільольогічному і річевому об'ясненню тракійських гльос (т. 130) і поодиноких слів (т. 131).

Автор виходить зі звісної вже давнійше своєї гіпотези про індо-германську правітчину на середнім Дунаї (див. його Kritik der ältesten Nachrichten über den Skytischen Norden, Sitzungsberichte т. 116 і 117), і відповідно до того малоазійські галузи Траків уважає результатом міграції в європейської Тракії, що закінчилась міграцією Кімерийців і Тінів (Θυυσι), гніздом же тракійського племені уважає край карпатський. Людність тракійську збирає він в три групи: пенсько-дарданську, фрігійсько-мізійську і тракійську в тіснійшій значінню того слова, а сю знову поділяє на полудневу і північну — гетсько-дакійську; остання, куди він зачисляє Гетів, Терізів, Кробізів, Агатирсів-Даків, Сабоків, Бесів, Костобоків, Карпів, розумієть ся, для нас найбільше інтересна, але автор присвячує її лише 20 стор. і обмежуєть ся загальнішими увагами, покли-

кучись на праці попередників; не обійшлося при тім і без деяких недокладностей, напр. на ст. 115 бачимо die getischen Coralli, тим часом як на ст. 97 автор вважає їх сарматською ордою. За всім тим і сей короткий огляд цікавий і користний, як звід фактів, з додатком деяких нових і інтересних гадок самого автора.

В другім відділі пояснення деяких назв має для нас теж спеціальний інтерес, такі напр. пояснення назви Кавказа в приложенні до Карпатів (як відомо, наша Початкова літопись, а за нею Галицько-волинська називає їх „Кавькасійскыя горы рекше Угорьскыя“), назви Карпатів (т. 131 с. 90—1) і т. и.

М. Г.

Die Entstehung der ältesten russischen sogenannten Nestorchronik mit besonderer Rücksicht auf Svjatoslav's Zug nach der Balkanhalbinsel. Literar-historische Studie von Dr. Stjepan Srkulj, kgl. Gymnasiallehrer in Požega. Пожега, 1896, ст. 57.

Ся брошура складаєть ся з двох частиц, перша присвячена питанню про Початкову літопись, друга — Святославу й його болгарським походам. Перша частина (с. 7—33) служить як би вступом. Вона робить на читача дуже приємне вражіння: автор ознаємив ся в головную літературою сього питання (виданнями літописи, російськими й західно-європейськими, — Мікльосіча, Бельовского, Ербена, Лже, працями Шлецера, Сухомлінова, Срезневского, Бестужева-Рюміна і т. и.) і досить докладно і основно обговорює сучасний стан питань про джерела літописи, час її укладу і авторство Нестора; розумієть ся, де-що тут бракує (напр. полишено Житє св. Василя Нового, т. зв. Поучения Теодосия, і т. и.), є деякі прогалини — напр. замало звернено уваги на проби вирізнити з Літописи „Повість“ в тіснійшій значінню і т. и.; автор не виробив собі докладного погляду на хронологічну схему „Повісти“ і через те напр. вважає сучасною запискою звістку про прихід Олега до Києва; на ст. 20. при тім читаємо таку гадку: „В великій мірі правдоподібно, що сї поодинокі київські записки написані якимсь Норманом, навченим письму в Британії або Галії, шведською мовою і мабуть — рунічним письмом“. За всім тим автор дає публіці, не ознаємленій з спеціальною літературою, користний огляд.

Слабше випала друга половина, присвячена походу Святослава. Автор властиво мав метою критичну перевірку літописного оповідання (с. 34), але ся мета цілком відійшла на другий плян серед оповідання про Ольгу, Святослава і його похід, причім автор переважно лише контамінує відомости літописи з византийськими. При тім автор не визискав ані лі-